

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddenek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Značilno nemško priznanje

V teku zadnjih mesecev smo mogli že opetovano ugotoviti, da tretirajo nemški narodni socialisti razna vprašanja docela drugače, kakor so jih njihovi predniki, zlasti pa Nemci v Gradcu in na Dunaju. Ugotovili smo pa tudi, da so vse informacije nemškega narodnosocialističnega tiska, v kolikor so v nasprotju zlasti z našimi jugoslovanskimi interesi, poslane v Nemčijo s strani naših nemčurjev, ki se sicer navdušujejo za hitlerizem, pa ne razumejo niti njegovih najbolj temeljnih načel! Med ta načela spada tudi tretiranje mednarodnih odnosov in zlasti tudi narodnih manjšin. Narodni socialisti so že ponovno naglasili, da so proti vsaki asimilaciji tujih ljudstev, ker smatrajo asimiliranje za manjvreden element. Zato je tudi popolnoma razumljivo, da pravi nemški narodni socialisti vedno zno va desavirajo trditve takih nemčurskih manjvrednih elementov pri nas, posebno glede postopanja Jugoslavije z resnično rasno nemško narodno manjšino.

V glavnem glasilu narodnosocialistične stranke »Völkischer Beobachter« je napisal 21. t. m. Ernst Kolo članek »Boljša rešitev manjšinskega vprašanja«, v katerem stavi Jugoslavijo za vzgled vsem drugim državam, kako je treba postopati z narodnimi manjšinami. Avtor pravi: Razveseljen in praktičen primer, da se da manjšinsko vprašanje tretirati tudi drugače kakor ga tretira večina in ne proglašati ga kratkomalo za nerešljivo zadevo, ampak kot nekaj absolutno obstojajočega in danega ter tudi za bodočnost upoštevajočega kažeta svetu Jugoslavija in Nemčija. V Banatu je praznovala 25. in 26. avgusta nemška občina Torza proslavo stopenetdesetletnice svojega obstoja. Nj. Vel. kralj Aleksander je poslal na to proslavo polkovnika Janička kot svojega osebnega zastopnika, ki je izročil proslavi tudi pozdrave in čestitke. Ta visoka gesta kralja Aleksandra, s katero je pokazal svojo očetovsko skrb za vse državljane brez razlike, je bila s strani Nemcev posebno opažena in priznana. Banat je zgovoren dokaz, da se tudi manjšinsko ljudstvo lahko čuti v svoji državi doma, ako ima pravice, ki mu pritečejo.

Na drugi strani pa je tudi Nemčija nedavno dokazala enako pripravljenost napram jugoslovanski koloniji v Marlu na Vestfalskem. Pri proslavi tamkajšnjih Slovencev so sodelovali tudi zastopniki nemških oblasti in narodnosocialistične stranke, ki so s tem dokazali, da stoji Nemčija svojim manjšinam dobrohotno ob strani in postopa z njimi pri ljubeznivi in pošteno. Narodni socializem gleda narodnostna vprašanja z drugačne strani, kakor so jih gledali prej. Pri nas ne potrebujejo narodne manjšine nobenih posebnih zaščitnih zakonov. Narodni socializem gre dobrohotno in iz lastnih kulturnih nujnosti preko mrtvih paragrafov, upoštevajoč in razumevajoč manjšinske pravice. Tako se je v slovenski koloniji v Marlu naučilo 6 nemških duhovnikov slovenskega jezika, da morejo svojim faranom oznanjati v njihovem materinem jeziku božjo besedo. Vse to brez slovesnih obljub in zaščitnih paragrafov. Hitlerjeva vlada je napravila debelo črto preko starih metod brezizglednega potujčevanja narodnih manjšin, zavedajoč se, da more tako postopanje vzbuditi le nezaupanje tujih skupin, ki so prisiljene v izolacijo, v kateri živijo razbite in nezadovoljne z življenjem, ne da bi splošno, še manj pa ljubile svojo državo. Vsaka država, ki ima v svojih mejah narodne manjšine, bi se morala zavedati,

Veliki dnevi v bratski prestolnici Bolgarije Prihod in sprejem kralja Aleksandra in kraljice Marije v Sofiji — Pot s kolodvora na dvor — Intimna večerja — Izjavi zunanjih ministrov

SOFIA, 28. sept. Jugoslovanski kralj Aleksander in kraljica Marija, ki sta se včeraj dopoldne odpeljala iz Beograda, sta dospela semkaj ob 16. uri popoldne v spremstvu zunanjega ministra Jevtića, maršala dvora generala Dimitrijevića, prvega adjutanta generala Ječmenića, ministra dvora Antića, dežurnega adjutanta generala Kostića, polkovnika Pavlovića, kapetana Dogana in dvorne dame Grujićeve. Bolgarska prestolnica ju je sprejela z nepopisnim navdušenjem in iskrenim veseljem. Po sofijskih ulicah so bile zbrane nepregledne množice, bilo je gotovo 150.000 ljudi, ki so prirejali jugoslovanskemu kralju in kraljici, kakor tudi bolgarskemu kralju in kraljici navdušene ovacije. S kolodvora sta se kralj Aleksander in kralj Bo-

ris odpeljala skupno v avtomobilu na dvor, za njim pa sta se vozili v zaprtim avtomobilu kraljici Marija in Ivana.

Po prihodu na dvor sta ostala oba kralja nekaj časa v razgovoru, nato sta pa stopila v spremstvu obeh kraljic na balkon in opazovala defile. Skozi dvorni park je defilirala najprej konjeniška garda, katero je vodil sam vojni minister general Zlatel, sledili so gojenci vojaške šole, pehotni polki in drugi vojaški oddelki. Pred dvorom so bile zbrane ogromne množice, ki so neprenehoma vzklikale Jugoslaviji, Bolgariji ter vladarjema. Ves ta sprejem je pričal, da je bolgarski narod pravilno razumel pomen sestanika za zgodovino obeh narodov. Manifestacije so napravile nepozaben utis na

vse prisotne. Zvečer so se suvereni od peljali v двореc kralja Borisa v Vranu, kjer je bila intimna večerja. V razgovoru sta imela oba kralja priliko izmenjati svoje misli in vtise o nepozabnem zgodovinskem dnevu, ki sta ga doživela sredi naroda.

Ob priliki prihoda v Sofijo, je podal naš zunanji minister Jevtić novinarjem izjavo, v kateri je dejal, da je nenavadno srečen, da more spremljati vzvišenega vladarja kralja Aleksandra pri njegovem obisku pri kralju Borisu. Nato je pa govoril o delu za zblizanje med Bolgarijo in Jugoslavijo, ki je že obrodilo prve pozitivne uspehe in bo rodilo vedno nove. V enakem smislu je podal novinarjem izjavo tudi bolgarski zunanji minister Batolov.

Sprememba francoske ustave

DANAŠNJA ZGODOVINSKO POMEMB NA SEJA VLADE. KONEC ČISTE DEMOKRACIJE?

PARIZ, 28. septembra. Popoldne se snide francoska vlada k zgodovinski seji. Razpravljala bo namreč o tem, kdaj naj se skliče senat in parlament k sklepanju o Doumerguevi ustavni reformi. Doumergue namerava, kakor znano po večanju državne avtoritete po zgledu drugih držav. Država mora biti v bodoče obvarovana pred samovoljo strank in posameznih skupin v korist splošnih inte-

resov. Zbornice je treba onemogočiti metati vlade po mili volji. To pa pomeni konec čiste demokracije, ki se po levičarjih vedno bolj brezobzirno zlorablja v škodo države. Da se marksistom za vselej onemogoči zavojevanje države, se bo ustava čisto spremenila. Doumergue bo predlagal sklicanje narodnega predstavništva za 20. oktober v Versaillesu ali v Parizu.

Sporazum na škodo malih

ANGLIJA, FRANCIJA IN ITALIJA PODOJO SAME NOVO IZJAVO O GARANCIJI AVSTRIJSKE NEODVISNOSTI.

ŽENEVA, 28. sept. V pogajanjih za garancijo avstrijske neodvisnosti je nastala včeraj nenadoma sprememba. Anglija je opustila svoje dosedanje nepopustljivo stališče in izjavila pripravljenost podpisati novo izjavo, ki naj bi bila še močnejša potrditev one, ki so jo Anglija, Francija in Italija podale glede Avstrije 17. februarja letošnjega leta. Baje se je za to izjavo odločila, ker niso pogajanja z ostalimi državami hotela kreniti z mrtve točke. Kakor znano, je bil namreč prvotni načrt, da se k garancijski izjavi pritegnejo tudi vse sosedne Avstrije, zlasti države male antante, ki so tudi same kategorično zahtevale. Na ta pritisk je popustil tudi francoski zunanji minister Barthou po predhodnih posvetovanjih z baronom Aloisem in lordom Edenom. Ta sklep se smatra

kot zmaga italijanskega in novega angleškega stališča in gotovo ne bo ugodno vplival na ostale p. ete države, ki so na ta način izločene.

Madžari proti rimskemu sporazumu

BUDIMPEŠTA, 28. septembra. Trgovsko-politični odsek tukajšnje trgovske zbornice je razpravljal o rezultatih rimskega sporazuma in je ob tej priliki bivši državni tajnik Szantos izjavil, da je bil vtis tega sporazuma za madžarsko trgovino precej neugoden. Niti napram Avstriji niti napram Italiji se tekom tega leta ni nič spremenilo, razmerje med uvozom in izvozom je ostalo torej staro. Nasprotno pa je postal trgovinski promet med Madžarsko in Nemčijo letos prvič aktiven.

manjšino tako, kakor bi bilo treba. Predvsem pa naj bi si te besede dobro zapomnili naši nemčurji (ne pravi Nemci, ki jih cenimo, ako so lojalni), ker bi iz njih spoznali, da jim celo najodgovornejši faktorji v Nemčiji odrekuje pravico šteti se za narodno manjšino, katero tvorijo lahko le ljudje, ki so zares Nemci, ne pa taki, ki so morda še sami preživeli svojo mladost v slovenski vasi pri svojih slovenskih starših, bratih in sestrah! Naj bi si jih pa prečitali tudi tisti, ki postopajo z našimi narodnimi manjšinami izven mej naše države tako, kakor so nekoč postopali beli gospodarji s črnimi afriškimi sužnji!

Upor Katalonije

MADRID, 28. sept. Sporočilo katalonske generalitete madridski vladi še dalje razburja duhove. Govori se, da je katalonski varnostni odbor sklican za danes na sejo, na kateri naj bi se razpravljalo o še večji ali popolni osamosvojitvi Katalonije. Tu se zatrjuje celo, da bo madridska vlada primorana proglasiti nad Katalonijo preki sod, s čemer bi prešle v njene roke vse sosednje katalonske avtonomne funkcije za vzdrževanje javnega reda in miru.

NOVO POSOJILLO AVSTRIJI.

PARIZ, 28. septembra. Iz Londona poročajo, da je tamkaj zaključeno novo avstrijsko konverzivno posojilo.

FRANCOSKA OBRAMBA PRED NEMCI.

PARIZ, 28. septembra. Pomorski strokovnjak »Matina« razpravlja o resni možnosti, da bo Francija povečala svoje pomorske edince v Rokavskem prelivu. Napoveduje se, da bo v kratkem izvršena velika sprememba in bodo vse križarke tipa »Provence« premeščene iz Sredozemskega morja na sever, odkoder bodo odposlani torpedni rušilci v Sredozemsko morje. Te spremembe postajajo potrebne zaradi naglega oboroževanja Nemčije na morju.

GARANCIJA ZA NEODVISNOST MADŽARSKE?

BUDIMPEŠTA, 28. septembra. »Magyar Hirlap« razpravlja o vprašanju avstrijske neodvisnosti ter ponatiskuje neki »Timesov« članek, ki predlaga, naj bi se istočasno z avstrijsko zagotovila tudi madžarska neodvisnost.

GÖMBÖS ZASTOPNIK KANYE.

BUDIMPEŠTA, 28. sept. Ker je zunanji minister Kanye odpotoval na bolezenski dopust v Italijo, je prevzel vodstvo zunanjih poslov do njegove vrnitve ministrski predsednik Gömbös.

AFGANISTAN V DRUŠTVU NARODOV. ŽENEVA, 28. septembra. Skupščina Društva narodov je soglasno sprejela pristop Afganistana.

POSLEDICE POPLAV NA POLJSKEM.

VARŠAVA, 28. septembra. Po sedaj dokončno zbranih podatkih znaša škoda, ki so jo povzročile letošnje poplave na južnem Poljskem, skupno 300 milijonov zlotih.

Dnevne vesti

Tragična nesreča na lovu

Preteklo nedeljo je skupina mariborskih lovcev, ki so se ji pridružile tudi nekatere dame, lovila v Bernhardovem lovišču v Hočah. Povabljenih je bilo tudi več mladih gonjačev in je postal 15letni ključavničarski vajenec Stanko Pšeničnik iz Hoč tragična žrtev sicer veselega popoldneva gonje za zajci in drugo divjačino. Hčerka znanega mariborskega mlekarja Bernharda je polnila svojo puško, ki se ji je po nesrečnem naključju sprožila ter je izstrelak zadel v stopalo leve noge mladega gonjača Pšeničnika, ki se je v kritičnem trenutku približal mladi lovki. Učinek izstrelka je bil strahovit. Fantu je razneslo stopalo leve no-

ge in so ga morali takoj prepeljati v mariborsko bolnišnico. Vse prizadevanje zdravnikov, da bi nesrečnemu fantu ohranili nogo, je bilo zaman. Nastale so komplikacije in so mu morali odrezati levo nogo nad stopalom, vendar obstoja še vedno resna nevarnost tudi za njegovo življenje. Ob tej priliki se nam zdi potrebno spregovoriti resno besedo o maniji, ki se je zadnje čase lotila mladega ženstva, da hodi na lov brez potrebne lovske priprave in resnosti. Mislimo, da bi bila v tem oziru potrebna poštna redurica, kajti sicer se take nesreče lahko še ponove.

Seja upravnega odbora. Drevi bo imel upravni odbor v mestni posvetovalnici pod predsedstvom predsednika mestnega glavarstva g. dr. Lipolda svojo sejo. Razpravljali bo o raznih tekočih, administrativnih in drugih zadevah.

Prihodnja seja mestnega sveta bo v kratkem. Seja bo vsekakor zelo zanimiva, ker se bo vršila po predpisih novega zakona o mestnih občinah.

Iz okrajnega tajništva JNS za mesto Maribor. Okrajno tajništvo JNS opozarja svoje člane in somišljenike, da so članke legitimacije že prispale. Vsi člani, ki so organizirani v mestnih krajevnih odborih JNS, pa žele imeti članke legitimacije, ali poravnati članarino za letošnje leto, naj se zglase v pisarni okrajnega tajništva v Cankarjevi ulici št. 1 v priključju med uradnimi urami ob delavnikih od 8. do 12. in od 15. do 18., ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. ure.

Mojsterske izpite iz brivske in lasnišarske stroke so popravili včeraj v Mariboru pred komisijo banske uprave brivski in lasnišarski pomočnik gosp. Franjo Knez ter brivski in lasnišarski pomočnici gđ. Hermina Drekslerjeva in gđ. Dragica Omanova. Čestitamo!

Revija napredka našega kmetijstva bo velika kmetijska razstava v Mariboru v unionski dvorani in na verandi, ki bo otvorjena jutri, v soboto 29. t. m. ob 10. uri dopoldne in bo odprta v nedeljo in še v ponedeljek 1. oktobra. Obsegala bo sadjarstvo, vinarstvo, poljedelstvo, travništvo, vrtnarstvo, cvetličarstvo, gozdarstvo, čebelarstvo, perutninarstvo, poljedelske stroje in poučni oddelek. V posameznih oddelkih bo razstavljeno samo kvalitetno blago, ki ga je pridelal naš kmet letošnje poletje in jeseni. Z razstavo bo združen tudi velik sejem raznih poljskih pridelkov in sadja, na kar posebej opozarjamo vse obiskovalce. V dveh razstavah bodo tudi razna številna strokovna predavanja, ki so zelo važna zlasti za naše poljedelce. Maribor prav gotovo še ni imel prilike videti take razstave in zato ni čuda, če je zanjo izredno veliko zanimanje. Obiskovalcem razstave je prometni minister dovolil polovično vožnjo na železnicah.

Kakor je razvidno iz iepakov, ki so nalepljeni po mestu, priredi podružnica sv. Cirila in Metoda v nedeljo, dne 7. oktobra veliko dobrodelno tombolo.

Delavke v boju za svoje pravice. Podružnica Narodno-strokovne zveze v Mariboru je sklicala za nedeljo 30. t. m. ob 9.30 v veliki dvorani Narodnega doma javni ženski shod, na katerem bodo protestirale proti osnutku pravilnika o minimalnih mezdah s posebnim ozirom na predlog, po katerem naj bi se uzakonila minimalna plača, ki dela razliko med moškimi in ženskami. Delavke in nameščence, pridite na shod, da protestiramo proti nameri, da se nas postavi v drugo kategorijo ljudi. Javno in jasno moramo povedati, da zahtevamo plačilo za delo, pa ga naj opravi kdorkoli, moški ali ženska. Delavci in nameščenci! Vaša dolžnost pa je, da podprete pravičen boj delavk, ker na ta način koristite tudi sebi. V primeru, da bo sprejet zadržni predlog, bodo tovarnarji izigrali delavce ter sprejemali delavke, ki jim bodo delale kot cenejše delavne moči. Delavke in nameščence, vse na shod, da preprečimo atenta, ki ga nameravajo izvršiti nad nami. Dokažimo, da se zavedamo svoje moči in da smo pripravljene izbojevati svoje pravice! Odbor.

Novih šest potovalnih knjižnic mariborske Zveze kulturnih društev. V nedeljo, dne 23. tm. je ZKD otvorila v dolnjelendavskem okraju šest novih potovalnih knjižnic. Otvoritev teh knjižnic je bila prvotno določena v okvirju proslave 15-letnice osvoboditve Prekmurja. Žal je proslava bila ponovno preložena, zato zveza ni mogla več odlagati s predajo knjig. Knjige so prevzeli knjižničarji novih knjižnic v prostorih meščanske šole v Dolnji Lendavi. Mnogo je še vasi v tem predelu, ki nimajo knjižnice, dasi bi ljudje radi čitali, pa da primanjkuje Zvezi sredstev, kajti vzdrževanje in izmenjave 94 potovalnih knjižnic skoro do cela izčrpa njene denarne možnosti.

Polovična vožnja na »Maribor v jeseni«. V Mariboru bo od 29. septembra do 2. oktobra 1934 velika kmetijska razstava, ki bo obsegala: razstave kmetijskih produktov, sadjarstva, vinarstva (zdržena z vinsko pokušnjo), perutnine in poljedelskih strojev. Za obiskovalce izven Maribora je dovoljen 50% popust na železnicah v času od 28. 9. do 3. 10. 1934. Razstava je odlično organizirana ter bo pokazala visoko razvito kakovost moderne kmetovalstva in gospodarstva. Zanimanje za to razstavo je ogromno ne samo na deželi, temveč tudi v vseh mestih kraljevine, ter so najavljene skupine obiskovalcev iz vse države. Maribor bo s to razstavo zopet dokazal, da je na vodilnem mestu agilnega delovanja v prospeh gospodarstva in tujkega prometa.

Nabiralna akcija za rešilni avto. Apel in prošnja mariborskega reševalnega oddelka nista naletela na gluha ušesa. Denarna zbirka za nov rešilni avto, ki je nujno potreben, se veča od dneva do dneva. Darovali so neimenovani dobrotniki 500 Din, tvornica »Teksta«, tovarna »Kovina« in Amalija Dervušková, vsi po 200 Din, kavarna »Bristol«, tvrdka Zelenka & Comp., tovarna »Mirim«, veletrgovec z vinom Ivan Voller in tvrdka Motoroil, vsak po 100 Din, trgovci Anton Paš, H. & J. Turad, kavarnar Šerec, dr. Kac, Gustav Bernhard in Drago Rosina pa vsak po 50 Din. Posnemajte!

Promenadni koncert. V nedeljo 30. tm. dopoldne bo v mestnem parku promenadni koncert, na katerem bo igrala godba »Zarja« iz Ljubljane. Godba »Zarja« je znana kot najboljša po vsej dravski banovini in bo izvajala na nedeljskem promenadnem koncertu vseskozi pester spored samih slovanskih kompozicij. — Opozorjamo mariborsko meščanstvo na ta izredni umetniški užitek.

Po sedmih letih spet četrti gledališki abonma D. Razpisani je ab. D., ki ga od ukinitve stalne opere več ni bilo. To je vsekako razveseljiv dokaz zanimanja občinstva, ki pa je popolnoma upravičeno, saj govore za podpis abonmana razne ugodnosti: dve predstavi več ko lani, nizki obroki, zanimiv in izbran repertoar, izpopolnjen ansambl, razne krstne predstave, proslave itd. — Opozorjati pa moramo na zmotno naziranje občinstva, ki daje prednosti abonmanom A in B, dasi tam ni več lepih sedežev, zlasti lož ne. **Približno:** Gledališka uprava ne zapostavlja nobenega abonmana ter bo strogo gledala na to, da dobi zdaj ta, zdaj drugi abonma prvo reprizo, kasneje tudi premiero kake igre. Zato abonirajte se v »abonmanu D. ki bo enakopraven z drugimi abonmani in ima še dosti lepih mest, zlasti lož, na razpolago, dočim jih na vr. v A ni več.

Cercle français. Francoski krožek v Mariboru odpira s 1. oktobrom zopet sledeče francoske tečaje: 1. Francoski otroški vrtec ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 16. ure v Cankarjevi ul. 5. 2. Tečaje za deco osnovnih in meščanskih šol ob ponedeljkih in petkih od 15. do 16. ure v Cankarjevi ul. 5. 3. Ponavljalne kurze za mladino, ki se uči francoščine v šoli, ob ponedeljkih in četrtek od 14. do 16. ure v Cankarjevi ul. 5. in ob torkih in petkih od 8. do 10. ure v Gregorčičevi ul. 4. 4. Štiri stopnjujoče se kurze za odrasle ob torkih in petkih od 18. do 19. ure v realni gimnaziji. 5. Konverzacijske sestanke ob petkih od 18.30 do 19.30 v društveni čitalnici, Gregorčičeva ul. 4. V francoskem otroškem vrtcu in v tečajih za osnovno in meščansko mladino se otroci ob nazornem pouku brez truda nauče precej francoščine, kar jim zelo koristi pri vstopu v srednjo šolo. Kurzi za srednješolsko mladino so namenjeni učencem, ki so potrebni pomoči, ali se hočejo v tem jeziku izpopolniti, kar v šoli radi malega števila ur in prenapolnjenosti razredov ni mogoče. V kurzih za odrasle se predela učna snov nižjih razredov srednje šole; priporočajo se posebno staršem ali sorodnikom otrok, ki se učijo francoščine v šoli; tako starši lažje nadzorujejo delo svojih otrok in jim po potrebi tudi lahko pomagajo. Konverzacijski sestanki pa, v katerih se uredi delo spoznavno z udeleženci, naj nudijo onim, ki že precej francoski znajo, priliko, da se vadijo in izpopolnijo v porabi tega jezika. — Vpisovanje je od 1. do 15. oktobra v kurzih samih ob zgoraj naznačenih urah. Mesečni prispevek znaša 40 Din za kurze pod točkama 1. in 4., Din 30 za kurze za šolsko mladino in 20 Din za konverzacijske sestanke. Ako se udeleži kurza več članov iste družine, se plača za drugega in tretjega samo polovica. V oktobru se plača namesto mesečnega prispevka članarina za l. 1934-35, ki znaša 40 Din.

»Mornarska sekcija Jadranske straže« v Mariboru vabi vse svoje članstvo k širši odborovi seji, ki se vrši v našem novem društvenem lokalu v gostilni »Stara pivarna« (sedaj Povodnik) v Jurčičevi ulici št. 7, dne 30. septembra 1934 ob 10. uri. Vabljeni so tudi vsi ostali bivši mornarji, ki še niso včlanjeni.

Vozne olajšave. Jadranska obala, zdravilna kopališča, objezerska mesta in višinska letovišča po 10-dnevnem bivanju v mesecih oktober in november četrtinska vožnja pri povratku. Sarajevo: Razstava sadja 29. septembra do 3. oktobra. Polovična vožnja 27. sept. do 5. oktobra na podlagi železniške legitimacije po Din 5.—. Maribor: Jesenska razstava »Mariborskega tedna«. Polovična vožnja za prihod 28. sept. do 1. okt. za povratek 29. sept. do 3. okt. na podlagi rumenih žel. legitimacij, ki se dobijo z vožno karto na vseh železniških postajah. Subotica: Subotička nedelja 30. sept. do 7. okt. Polovična vožnja 28. sept. do 9. okt. na podlagi žel. legitimacije. Blagoslovitev lovškega doma 30. sept. Polovična vožnja 27. sept. do 3. okt. na podlagi žel. legitimacije. Skopje: Proslava 20-letnice skupljanskih bojnikov 6. in 7. okt. Polovična vožnja 2.—15. oktobra na podlagi objav izdanih od prireditelja in železniške legitimacije. Vse nadaljnje informacije in nabava vožnih kart po originalni železniški tarifi pri »PUTNIKU«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, tel. int. 21-22.

Trg za ribe. Na današnjem trgu je prodajal trgovec Uhler krape po 15 Din kg. Nabavljala zadruga drž. uslužbencev pa tunje po 20 Din kg. Drugih rib danes na trgu ni bilo.

Grajski kino. Do vključno ponedeljka »Zveki mladosti«, sijajno filmsko veledelo, v katerem poje pevski fenomen J. Schmid. Poleg njega igra glavno vlogo Liliane Dietz in Szöke Szakall.

Kino Union. Od danes petka najnovejša senzacija »Miki & Silly«. Čarobna revija, devet zvočnih in govorečih filmov v krasnih koloriranih slikah. Novost za vsacega, užitek za staro in mlado.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju, ošablosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 2. oktobra ob 20. uri »Hamlet«.

Izven. Premijera.

Sreda, 3. oktobra. Zaprto.

Četrtek, 4. oktobra ob 20. uri »Hlapci«.

Prvič.

Prve tri premiere. Otvoritvena predstava bo vestno naštudirana in okusno in scenirana Shakespearjeva klasična traga dila »Hamlet« z Vl. Skrbinskom, ki slavi v tej predstavi v naslovni vlogi 10letnico svojega gled. delovanja. Vstopnice so že na razpolago pri gled. blagajni.

Cankarjevi »Hlapci« so druga premiera Cankar je ob vsaki vprizoritvi in povsod užitek. Nedvomno bodo »Hlapci« v novi zasedbi in inscenaciji ugajali. Premijera bo v četrtek 4. tm.

Tretja premiera bo Oskaria Wildeja drama »Idealen soprog«, ki bo zanimiva že zaradi tega, ker nastopi v glavni ženski vlogi nova članica Sava Severjeva. Režija Skrbinskova.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice, če jo izpijemo jutraj in zvečer malo čašico. Zdravniške strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefova« grenčica celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Pomočniški odbor Združenja trgovcev v Mariboru obvešča, da se prične plesni tečaj za trgovske in privatne nameščence 2. 10. 1934. ob 20. uri v Narodnem domu.

Šolska deca

pohiti v **Tiskovno** na Aleksandrovo cesti 13 in kupi vse, kar za šolo potrebuješ.

Angleške tečaje priredi zopet Angleški krožek. Pismene prijave na Angleški krožek, realna gimnazija, ali ustno v knjižnici Angl. krožka v »Vesni« v torek od 5.—7. ure. Vpisovanje v I. in II. tečaj dne 1. okt. od 6.—7. ure zvečer, realne gimnazije pritličje, levo.

Zvečer v »Grajski kleti« brancini, orade, barboni, tunjina, polenovke.

Pevsko društvo »Planinca« v Pekrah priredi v soboto 29. tm. ob 7. uri zvečer pevski koncert, v nedeljo 30. tm. pa trgatveno veselico.

Halo, kam v nedeljo? Poštni nižji uslužbenci priredijo v nedeljo 30. tm. popoldne svojo veliko vrtno veselico z bogatim sporedom na Pobrežju na vrtu gostilne »Veber-Midil«. Igra poštna godba in poje pevsko društvo »Poštni rog«. Za dobro kapljico in prigrizek skrb gostilničar. Začetek ob pol 15. uri. Vstop prost. Ker je čisti dobiček namenjen izključno za božičnico otrokom poštinih nižjih nameščencev, se prosí za obilen obisk. — Odbor.

Iz mariborske bolnišnice. V mariborsko bolnišnico so pripeljali včeraj več ponesrečenec. V Prepeljali stanujoči 32 letni delavec Ferdinand Beranič je padel tako nesrečno s kolesa, da si je zlomil desno roko. Pri delu pa je v Spodnjem Dupleku doletela huda nezgoda 49 letnega posestnika Ferdinanda Standerkeja. Padel je na njivi in si zlomil dve rebri ter si močno poškodoval tudi levo nogo. Pri sekanju drv se je v Spodnji Koreni nevarno vsekaval v desno koleno 22 letni delavec Vinko Dobajc. V Gabrovniku je padel z voza 47letni hlapec Franc Rebernjak in se hudo poškodoval na obeh rokah. Osemletnega Emila Kueizla pa je doletela huda nezgoda, ko se je obesil na voz in prišel z nogami med prečke kolesa. Dobil je hude poškodbe po vsem životu, ker ga je kolo nekaj časa kotalilo po tleh.

Radio Ljubljana. Spored za soboto 29. t. m.: Ob 12.15: plošče; 12.50: poročila; 13.00: čas, plošče; 18.00: radijski orkester; 18.30: zabavno predavanje: »Moj Svejk« (Jos. Daneš); 18.50: plošče; 19.: Stepan Mokranjac; 19.20: zunanji politični pregled (dr. Jug); 19.50: čas, jedilni list; 20.00: Slovenske narodne s spremeljevanjem orkestra, vmes radijski orkester; 22.00: čas, poročila, harmonika solo (g. Kokali).

Izplačevanje draginjskih doklad državnim upokojemcem

DRŽAVNIM UPOKOJENCEM V VEDNOST!

Dravska finančna direkcija v Ljubljani je poslala Društvu državnih upokojemcev in upokojenk v Ljubljani naslednji dopis: Da bodo državni upokojemci v letošnjem oktobrskem terminu vložili pravilne prijave za prejem draginjskih doklad, izvolite objaviti v vseh dnevnih in v »Našem Glasu« ta-le opozorila:

V prvi polovici meseca oktobra vsakega leta mora vložiti vsak upokojenec in upokojenka, ki prejema pokojnino od dravske finančne direkcije v Ljubljani, prijavo za prejem osebne in rodbinske draginjske doklade. (V aprilu se prijave odslej ne bodo vlagale več.) Prijave, ki jih upokojemci vložijo pred oktobrskim rokom, ali pa po tem roku, se obravnavajo, kakor da niso bile predložene v predpisanim roku. Zaradi pravilne sestave svojih prijav naj se upokojemci ravnaajo po teh-le navodilih:

1. Vsak upokojenec in upokojenka naj zapiše na svoji prijavi: a) številko svojega likvidacijskega lista, ki je zapisana na kuponu vsake čekovne nakaznice, po kateri dobi svojo pokojnino, ali pa naj prijavi priloži kupon. (Čekovna številka 10.011 je na vsakem kuponu ista in je za evidenco upokojemcev brez pomena.) b) Točno zvanje, kakor je navedeno v odločbi o odmeri pokojnine, ne pa kakor zapišejo nekateri, le »upokojenec« ali celo »zasebnik«; c) Pristojno občino svojega bivališča. Tudi vsakokrat, kadar se upokojenec preseli iz ene občine v drugo, mora k svoji vlogi, ki jo pošlje dravski finančni direkciji, priložiti tudi potrdilo občine, oziroma policijske uprave, katerega dne se je preselil.

2. Na vsa vprašanja v posameznih razpredelkih prijave je treba odgovoriti z besedami v obliki kratkih stavkov, kakor n. pr.: »Ne izvršujem nobene obrti«, »Nimam nobenih dohodkov« itd., če se odgovarja na vprašanje samo z »da« in »ne«, če se prostor v razpredelku prečrta ali pa pusti celo prazen, prijava ni veljavna. 3. Prijave morajo biti izpolnjene in podpisane lastnoročno, in sicer s črnilom. S strojem ali pa s svinčnikom pisane prijave se bodo upokojemcem vračale, ker take listine niso veljavne. — 4. Navedbe o višini zasebnih dohodkov, ki jih imajo upokojemci ali upokojenke in njih rodbinski člani, potrdijo na prijavi izključno davčne uprave, ne pa občine, ki pri nas ne pobirajo davkov. 5. Za vsakega otroka, starega nad 16 let, za katerega se zahteva izplačevanje rodbinske draginjske doklade, se mora priložiti potrdilo o rednem šolanju. Na teh potrdilih mora biti navedeno poleg učenčevega imena tudi ime, zvanje in bivališče upokojenca, očeta ali matere, dalje, če uživa učenec od domačih ali tujih

naprav šolsko ali znanstveno štipendijo, podporo ali ustanovo, ki znaša več kakor 200 Din na mesec. 6. Za dokaz, da neomogućena hčerka še vodi gospodinjstvo očetu, ki je vdovec, potrdita na prijavi dva aktivna ali upokojena državna uradnika.

Ob tej priliki se državni upokojemci in upokojenke opozarjajo, da morajo javiti dravski finančni direkciji v Ljubljani vsako izpremembo v družinskem in imovinskem stanju, ki ima za posledico, da jim osebna ali rodbinska draginjska doklada ne pripada več. Zlasti so dolžni takoj javiti, če se otroci nehajo šolati med šolskim letom, če dosežejo dohodek nad 200 Din na mesec bodisi v denarju ali naravi, če hčerka neha voditi očetu, ki je vdovec, gospodinjstvo in če otrok umrje.

Neglede na oktobrski rok za vložitev prijav mora vložiti vsak državni upokojenec, preden se mu začne izplačevati pokojnina, prijavo za prejem draginjskih doklad, sestavljeno po gornjih navodilih, kateri priloži tale dokazila: a) za uživanje rodbinske draginjske doklade za ženo poročni list; b) za izplačevanje rodbinskih draginjskih doklad za otroke njih rojstne liste; c) če se zahteva rodbinska draginjska doklada za otroka, starega nad 16 let, ker je trajno nesposoben za delo in pridobivanje, potrdilo dveh državnih in samoupravnih zdravnikov, da je nesposobnost za pridobivanje nastopila pred 16., oziroma če se je otrok redno šolal, pred njegovim 23. letom starosti. Listine ad a) in b) morajo biti v originalu ali pa v prepisu, overjenem pri pristojnem sodišču. Vse te listine so proste takse, če je na njih označeno, da so izdane zaradi prejemanja draginjskih doklad. Poročni in rojstni listi otrok se prilože samo k prvi prijavi ob upokojitvi, pozneje pa samo, če nastanejo izpremembe v rodbini, ob rojstvu otrok ali ob ponovni poroki. Tiskovine za prijave je založilo Društvo državnih upokojemcev in upokojenk v Ljubljani.

O tem obveščamo svoje člane in tudi vse neorganizirane državne upokojemce naše banovine s pripombo, da si morajo državni upokojemci predpisane tiskovine (prijave) sami preskrbeti. Naročijo se pri društvu. Izvod stane 1 Din. Dobe se pa tudi v trafikah v večjih krajih. Kjer se ne dobe, je stvar upokojemcev, da zainteresirajo v vsakem kraju trafikanta, ki bo imel te tiskovine na zalogi. Pri posameznih naročilih se naj priloži znanika 1.50 Din za tiskovino, poštnino in ovitek. Društveni člani dobijo pravčasno po en izvod brezplačno.

Zadeve našega učiteljstva

UČITELJSKO ZBOROVANJE V TINJAH NA POHORJU.

Učiteljstvo slovenjebistriškega okraja je v soboto zborovalo v romantični gorski vasi v Tinjah (700 m) na Pohorju. Je to od obstoja društva tu zgoraj že tretje zborovanje. Kakor zadnje lansko pri Sv. Martinu na Pohorju, prav tako je bilo tudi sobotno, prvo letošnje zborovanje nadvse pričakovano dobro zasledeno, znak, da si učiteljstvo po delu v svojih zatohlih šolskih prostorih prav zaželi svežega gorskega zraka v božji naravi.

Tinje je obsežna vas, starorimska naselbina, kamor prispeš iz Sl. Bistrice po poldrugi uri hoda. Ta dan je bila izredno slavnostno razpoložena, po eni strani zato, ker se je tu vršilo zborovanje prosvetnih delavcev, po drugi strani pa, ker je bila drugi dan, v nedeljo, slovesnost na Velikem Vrhu, kjer so pri poldrugi uri oddaljenih Treh kraljih, do katerih pride skozi Tinje, otvorili novi Planinski dom. Sredi vasi je bil zato v pozdrav gostom postavljen velik slavolok ves v zelenju in travnikih, po vseh vidnih hišah pa so vihrale naše zastave.

Zborovanje, ki je bilo združeno z občinim zborom se je vršilo v šoli, v okusno prirejenem razredu. Predsednik Tajnik je pozdravil novodošle tovariše, onim, ki odhajajo, vsled zadnjih premestitev, pa se je zahvalil za njihovo delovanje v ok-

viru organizacije in izven nje, želeč jim tudi v naprej sreče in uspehov.

Obširno in zanimivo je poročal o banovinski in državni skupščini, ki sta pokazali mnogo plodnega dela in kjer je bilo storjenih mnogo sporazumnih in slovnih sklepov v dobrobit učiteljskega stanu in ugleda. Jugoslovansko učiteljstvo je na svoji letošnji glavni skupščini izrazilo kratko a jedrnatu mnogoobetajočo resolucijo: Slova, ki naj preide v kri in meso sleharnega tovariša.

Po čitanju in tolmačenju dopisov je bil občini zbor z volitvami upravnega in nadzornega odbora, katerega mandat bo trajal tri leta. Tajnik Stopar je poročal o zborovanjih v preteklem letu, ki jih je bilo pet, o predavanjih itd. Blagajničarka Rismalova pa o denarnem stanju. Blagajna je aktivna. Mnogo je zaostanka na članini, ki se mora brezpogojno iztirjati in spraviti v sklad najkasneje do 1. oktobra.

Pri sledečih volitvah so bili izvoljeni za predsednika Miloš Tajnik, šol. upravitelj v Sl. Bistrici, za podpredsednika Kopriva, za tajnika Ivan Kovič, za blagajničarko Rismalova ter 5 odbornikov: Logar Fran in Franja, Strigl, Varl in Živko Janko. Predsednica nadzornega odbora je Goričarjeva, odborniki pa Dobnik, Ven-

dramin in Stopar. Članarina je 150 Din letno.

H koncu so se obravnavale še nekatere prav interne stanovske zadeve, pri čemer se je vnela daljša debata. Predsednik se je še prav pristržno zahvalil šol. upravitelju Tomažiču in tovarišicam za res pristržen sprejem in zborovanje zaključil. Po zborovanju so šli nekateri učitelji k Sv. trem kraljem, da si ogledajo (in pričakajo otvoritve nove pohorske postojanke), impozanten planinski dom, delo agilne podružnice SPD Slov. Bistrica. Prihodnje zborovanje bo na Pragerskem.

Vodovodna dela v Mariboru

RAZŠIRJENJE VODOVODA IN NOVE
NAPELJAVE.

Poleg elektriškega podjetja razvija največjo delavnost mestni vodovod, saj pa sta to v našem mestu tudi najvažnejša činitelja. Z razširjenjem mesta se večja tudi omrežje vodovoda. To se kaže zlasti v V. okraju, kjer se je letos izvršilo največ vodovodnih priključkov. Mestni vodovod je izvršil doslej 32 priključkov in od teh jih odpade samo na V. okraj 19.

Ker imata vodnjaka blizu vodarne na Teznem premalo vode, so pričeli graditi v Betnavskem gozdu nov vodnjak in bo priključek z glavno vodarno na Teznem izvršen že v treh tednih, seveda če bodo vremenske prilike ugodne. Nekaj glavnih cevi je že položeni in v novem vodnjaku že montirajo stroje. Druge cevi bodo dobili iz Taborske ulice. Od križišča Tržaške in Pobreške ceste pa do starega mostiča bodo demontirali stare cevi, ki pa so še v izvrstnem stanju in se o tem lahko vsakdo prepriča. Na prvi pogled je vidno, da uporabljajo pri novih delih stare vodovodne cevi, vendar je to iz ekonomskih ozirov upravičeno. V omenjenem delu so cevi premera 350 mm, zadostovale pa bi cevi z 80 mm premera. V cevi pa je razlika približno 500 Din (tekoči meter 80 mm tehta približno 20 kg, 350 mm cevi pa 120 kg, razlika med obema je 100 kg; kilogram cevi je po 5 Din in znaša torej razlika v ceni 500 Din). Novi vod od vodnjaka v Betnavi bo peljal iz belnavskega gozda ob državni cesti do mestne vodarne, kjer bo prekrizal državno cesto in spojit z že obstoječim vodom na Teznem. Dolg bo ta vod približno 200 m.

Ponovno smo že opozarjali meščane, naj ne uporabljajo vode na brezvesten način, kar se dogaja zlasti v angleških straniščih. Prav umestne bi bile tu zadavne sankcije, ker vsi opomini nič ne zaležejo. Prav zaradi prekomerne porabe vode so bili višje ležeči mestni deli dalje časa brez vode. Zato opozarjamo vse, da je v njihovem interesu, če vodo racionalno uporabljajo, sicer bodo ostali nekoč lahko brez nje.

Obrtniška izpitna predavanja

LEPA ZAKLJUČNA SLAVNOST PRI
GAMBRINU.

Izpitna predavanja, ki jih je priredila mariborska poslovalnica zborničnega obrtno-pospeševalnega zavoda in so se pričela 11. septembra, so se v sredo zaključila. Predavanja je oskrbel, kakor v dosedanjih tečajih, vodja mariborske poslovalnice sam in brezplačno. Vsebinska predavanja je bila ista kakor v prejšnjih tečajih in je obsegala vse predmete iz obrtne in delavsko-zaščitne zakonodaje, dalje matematiko, spise, knjigovodstvo in kalkulacijo, v kolikor je poznanje teh predmetov neobhodno potrebno na eni strani kandidatom mojstrskih izpitov, na drugi strani pa članom izpravevalnih komisij pri pomočniških in mojstrskih izpitih.

Udeležba pri predavanjih je tokrat bila nekoliko manjša kakor navadno. Prijavljenih je bilo 45 udeležencev iz najrazličnejših rokodelskih strok. Velika večina udeležencev prebiva v Mariboru, manjši del pa je prihajal iz bližnje in daljnje okolice mesta. Po zaključnem predavanju so se udeleženci zbrali v Gambrovini restavraciji na prav prijetnem sestanku, na katerem so na odkrit način izražali svoje zadovoljstvo z uspehom tečaja. Sestanko sta poleg vodje tečaja,

obratno-zadružnega nadzornika g. Založnika, ki je v daljšem predavanju vzpodbujal mladino k izpolnitvi strokovne izobrazbe, prisostvovala tudi člana zborničnega sveta gg. Hohnjec in Oset.

Oba sta mladini v imenu zbornice za trgovino, obrt in industrijo čestitala k uspehom tečaja in jo pozivala, da vztraja na začetni edino pravilni poti do izboljšanja svoje izobrazbe in s tem tudi svojega materialnega položaja, in da po doseženi obrtni samostojnosti brez konkurenčne zavisti in brez razlike strok goji ta stanovska zavest in čut solidarnosti do vseh stanovskih tovarišev, ker le na ta način bo obrtništvo spet doseglo ugled in čast, ki jo je ta stan že pred stoletji užival pri kulturnih narodih. V imenu udeležencev tečaja pa je izrekel zahvalo vodji tečaja in zbornici za TOI g. Franjo Logar.

Če hočeš dobro in ceneno
kupiti šolsko potrebščino
pojdi v
TISKOVNO ZADRUGO
Aleksandrova c. 13

Mariborski nacionalni javnosti

Pisani lepaki po mestu in vsej širši okolici naznanjajo, da sta mariborski podružnici Sv. Cirila in Metoda pokrenili veliko akcijo za obmejno gradiščansko šolo. Naši slovenski javnosti so prav gotovo znani idealni smotri, ki jih zasleduje ta naša šolska družba, znano pa je tudi vsakomur ogromno narodno-obrambno in kulturno delo, ki ga je družba vršila v najhujših časih.

Z enako požrtvovalnostjo pa mora CMD opravljati svoje delo tudi danes, ko živimo v svobodni nacionalni državi, kajti tisoči in tisoči bednih otrok leto za letom željno pričakuje njene pomoči. — Družba prireja božičnice v naših obmejnih krajih ter podpira ubožne obmejne šole, ki si v današnjih slabih časih ne morejo nabaviti najbolj potrebnih učnih sredstev, kakor knjig in učil. Družba pa gradi tudi v obmejnem Gradišču na Kozjaku prepotrebno šolsko poslopje, da bi tako omogočila tamkajšnjim otrokom obisk šole.

Za vse to delo pa je potreben denar in zopet denar. Da zamoreta naši mariborski podružnici CMD uresničiti svoj načrt, sta pokrenili akcijo in apelirata na vso nacionalno javnost, naj ju podpre v njenih stremljenjih. Podružnici sta trdno prepričani, da jima naša mariborska nacionalna javnost ne bo odrekla svoje pomoči.

Podružnici se obračata tem potom do vseh, ki so dobre volje, do vseh, ki jim je pri srcu naša severna meja in ubogi otroci ob njej, do vseh, ki sta jim podružnici že poslali pismene prošnje, naj jima omogočijo akcijo s svojimi prispevki in darili. Podružnici se zavedata, da nadlegujejo javnost dan za dnem razna potrebna in nepotrebna društva s podobnimi prošnjami, vendar pa sta si svesti, da jima nacionalna javnost ne bo odrekla svoje pomoči, ker je podružnici še nista nadlegovali in je zopet dolgo nadlegovali ne bosta s tako prošnjo. Dobrotnike prosita, naj blagovolijo oddati svoje darove pri podružničnih odbornikih gg. Dragu Rosini v Vetrinjski ulici in pri Franju Majerju na Glavnem trgu. Kakor so naši predniki vselej radevoljno pomagali CMD pri njenem težkem, a idealnem delu ter si bili svesti reka: »Zrno do zrna pogaja!« tako pričakuje naša podružnica tudi od mariborske nacionalne javnosti, da bo storila svojo narodno in človekoljubno dolžnost ter položila: »Mal dar, domu na oltar!«

Za mariborski podružnici CMD: dr. Ferdo Lašič l. r., predsednik moške podružnice; Alojzija Burnikova l. r., predsednica ženske podružnice; Franjo Golež l. r., tajnik moške podružnice; Jelisa Kokočeva l. r., tajnica ženske podružnice.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 17,3 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 12,8 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 18 stopinjah 748, reduciran na ničlo pa 745,8; relativna vlaga 89; vreme je jasno in tiho; vremenska napoved pravi, da bo ostalo vreme še nekaj dni jasno in solnčno.

-O-T:

Kitajčeva ljubezen

Janja se je z njim seznanila v nekem kabaretu. Bila je plesalka, on pa kitajski čarovnik. Ona je večer za večerom plesala španski ples, on pa je skakal skozi obroče, nasajene z noži. Seznanila sta se, kot pač to zahteva vladnost, pozneje se je iz tega razvila tiha simpatija, končno pa se je mladi Kitajec strastno zaljubil v svetloaso Janjo. Po končani predstavi sta posedala skupaj ob čaši dobrega vina in kramljala o vsakdanjih rečeh. Janja je bila ponosna na svojega Kitajca. Povsod, kjer sta se pojavila, sta vzbujala pozornost in to ji je prijalo. Biti občudovana že zaradi tega, da ljubi Kitajca, ji je ugajalo.

Kitajec Soungh je bil ob lepi Evropki srečen. Kadar je bil sam, je zasanjal v bodočnost. Poročila se bosta in nato skupaj potovala in nastopala. In to tako dolgo, dokler si nekaj ne prihranita. Potem bi se vrnila v njegovo domovino. Ah, in v domovini, kjer sije solnce vse lepše in kjer je toliko cvetja... Tam mu bodo vsi zavidali... Poiskala si bosta hišico sredi dehtečih vrtov... Tam bosta z Janjo uživala vso blaženost domačega zatišja...

*

Janja je postala žena Kitajca Soungha. Ne iz ljubezni, ker ljubila ga ni. Ljubila je samo njegovo eksotičnost in umetnost. Sedaj sta nastopala skupaj. Janja je ob strastni ljubavni pesmi plesala. Ta čas so izza zavese zrle na njo temne Kitajčeve oči. In ko je potem razkazoval na odru Soungh svoje spretnosti, ga je opazovala Janja. Vsak njegov nevarni gib je spremljala s pritajenim dihom.

Janja je poznala Soungha kot dobrega, mirnega človeka. Njegove poševne oči so se ji vedno smehljale. Mirno je prenašal neslane opazke pijanih in kabaretskih gostov, ki so silili v Janjo. Samo enkrat se je izpozabil. Pri plesu je nek pijani gost siloma poljubil Janjo. Takrat je Soungh tresnil ob tla kozarec, da je utihnila godba. Stopil je do nasilneža in ga zgrabil za vrat. Janja je kriknila in njegove roke so se povesile. Kot se bi še sramoval, je sklonil glavo in se vrnil k mizi.

*

Preteklo je nekaj let. Janja in njen mož sta preromala precej sveta. Povsod sta vzbujala pozornost. Seveda jima je to vrglo tudi lepe denarce in sta si tako kljub udobnemu življenju mnogo prihranila. Ko se je Sounghu zdelo, da sta delala dovolj in da je sedaj nastopil dan uredničenja njegovih davnih sanj, je to

povedal Janji. Ona je sicer vedela za te njegove sanje, sedaj ji pa ni bilo vseeno. Nikoli ni resneje mislila na to. Sedaj je bila prisiljena. In se je komaj zavedla, da bi to za njo pomenilo konec vsega. Nič več nastopati, nič več biti občudovana.

Pred Janjo je vstala slika bodočnosti. Nekje daleč v njegovi domovini bosta prebivala s Sounghom. Med njegovimi ljudmi, med samimi Kitajci. In je vedela, da bo tam občudovan ali pa zaničevan on, ob strani eksotične Evropke. Janja je mislila še dalje: kaj bo ona tam ob strani moža, ki je imel za njo pomen samo tu, kjer je lahko ljubila njegovo eksotičnost? Ali se ji tam, v samotni, med cvetjem ne bo zastudilo? Njegove poševne oči, debele ustnice in rumeni zobje? In če bi bili otroci? Kaj bi bili? — Janja je mislila in mislila. Premišljevala je še takrat, ko sta z možem hodila po velikem mestu in nakupovala razne stvari za daljnjo pot. Pot v deželo smehljaja...

*

Pred odhodom ju je še ločila samo ena noč. Zvečer sta za slovo nastopila še enkrat. Po predstavi sta kot običajno posedela ob čaši vina. Proslavljala sta slovo od kletanja po svetu in pohod v novo življenje. — Janja je bila nemirna. V njeni glavi se je podila misel za misli-

jo in prisiljeno se je nasmihala Sounghu. Imela je že izdelan načrt...

Proti polnoči se je domislila, da se mora posloviti še od neke svoje prijateljice. Sounghu je dejala, da se vrne takoj in naj jo počaka.

Soungh je potrpežljivo čakal. Tisto noč je pa ni dočkal. Proti jutru mu je nekdo prinesel pismo. Ko ga je prečital, se prebledel...

*

Janja je stala ob vagonem oknu in strmela v nočno pokrajino. Na vzhodu je žarelo nebo. Vlak je požiral kilometer za kilometer... Vedno dalje od nje...

*

Naslednjega dne popoldne je Janja prebivala v neki restavraciji časopise. Toli-ko, da ni kriknila. Z razprtimi očmi je strmela v mastno tiskan naslov: »Harakiri mladega Kitajca.« S pritajenim dihom je čitala tragedijo, ki se je odigrala po njenem odhodu... Soungh si je razparal trebuh in si tako končal življenje...

Slab ribič.

Orožnik (ribiču): Kaj ne veste, da je tu prepovedano loviti ribe?

Ribič: Kdo vam pa pravi, da bom sploh kaj ujel?

Letalski promet po stratosferi

DOSEDANJI POLETI V STRATOSFERO IN NOVI JAVNI IN TAJNI NAČRTI ZA BODOČNOST.

Profesor Piccard se pripravlja na nov polet v vsemirje. Tokrat namerava vzeti s seboj svojo boljšo polovico, ker se je njegov pomočnik prof. Cosyns pokazal že pri prvem poletu preveč samostojnega in hoče potolči rekord svojega učitelja. V Ameriki so pred dnevi priredili poskusne lete z balonom, ki so sicer srečno uspeli, vendar pa je bil konec precej tragičen, ker je balon eksplodiral in so bili uničeni tudi vsi dragoceni instrumenti. Rusi pa trdijo, da bo njihov stratosferski balon prekosil vse dosedanje in bo potolkel tudi vse rekorde. Tekmovanje za osvajanje stratosfere se je pričelo s polno paro in je čudno, da tako malo slišimo o delu in rezultatih konstrukterjev stratosferskih balonov, ki streme edino za tem, da se dvignejo čim višje v vsemirje. Bučna reklama pred stratosferskim poletom potisne popolnoma v zatišje delo konstrukterjev, toda prepričati se moramo, da ti ljudje ne mirujejo in tudi ne bodo mirovali, dokler ne bodo gradili aparatov, s katerimi bodo lepega dne iznenadili ves svet. Utihi niti niso graditelji stratosferskih rak- ket, toda njihovi cilji so večji.

Prerano bi bilo že danes govoriti o raznih aparatih, ki jih grade za polete v vsemirje. Mi vidimo in slišimo danes o poskusih, da se človek lahko s pomočjo balona dvigne v one višine, ki so jih doslej dosegli takozvani baloni za registriranje. Grade pa se tudi letala za polete v vsemirje, o katerih doslej še nismo ničesar slišali. Stratosferska letala grade strokovnjaki na tihem in z veliko opreznostjo ter se njihovo delo zelo razlikuje od reklame in senzacionalnih poročil o letih v balonih. Krivec te takozvane balonske psihoze je prof. Piccard, ki je na podlagi samo enega poleta napolnil glave raznim reporterjem o velikih uspehih, ki jih je dosegel ne samo na praktičnem, marveč tudi na znanstvenem področju.

Proučevanje vseh dosedanjih znanstvenih rezultatov priča, da smo še daleč od vsega onega, kar nam je vedel še precej nazorno prikazati spretni in skromni prof. Piccard. Njegovemu vzgledu so sledili ljudje v raznih državah, vendar pa so imeli največ uspeha v Rusiji, ki so postali prav tako žrtev balonske psihoze. Ali se bo Rusom ali Piccardu, ali pa Američanom posrečilo se dvigniti v višine 30.000 m, kjer naj bi bila meja stratosfere, to je vprašanje, s katerim si bodo belili glave najprej omenjeni in z njimi razni učenjaki sveta.

Preden opišemo novo stratosfersko letalo, je potrebno, da seznanimo čitatelje, v čem se tehniško sestoji problem leta v višine. Meteorologija se bavi danes z

višinami do 30.000 m in meni, da se bo v tej višini vršil nekoč zračni promet. Poudariti pa moramo, da meje stratosfere niso točne. Ponekod se prične meja že v višini 10 km, drugod pri 12 km itd. Najvažnejša pa je za nas troposfera, o kateri vemo, da pade temperatura na vsakih 1000 m za 5 stopinj. Ko je bilo ugotovljeno, da v višini približno 10 km temperatura več ne pada, so imenovali to višino stratosfero. Ono plast med troposfero in stratosfero, v kateri ostane temperatura nekaj časa nespremenjena, pa nazivajo tropopavzo. Vendar pa vse to ni točno. Takozvano tropopavzo najdemo ponekod v višini 11 km, ob drugi priliki zopet v višini 9 km in dogodilo se je celo, da so naleteli nanjo že v višini 7 km. Na ekvatorju na primer se moramo povzpeti v višino 11 km, preden dospemo v tropopavzo, in znaša temperatura tam približno 85°, dočim znaša v naših krajih temperatura v tropopavzi le 36 stopinj pod ničlo. Zanimivo je, da je v višini 17 km nad severnim tečajem bolj toplo, kakor pa v isti višini na ekvatorju.

Med tropopavzo pa do višine 50 km kraljuje takozvana ozonova plast, s katero so zvezani načrti bodočih hitrih letal med zemeljskimi kontinenti. Za ta pas gradijo posebna letala z hermetično zaprtimi kabinami. Pri tem pa ne smemo pozabiti na dejstvo, da še ni dokazano, da je zrak v tem pasu miren in brez vetrov, ali pa da pihajo vetrovi samo v eni smeri. Prav v tem pogledu se je prof. Piccard nekoliko prenačil, in to bi utegnilo postati usodno za vse te načrte. Prav za prav danes še ne poznamo dobrega problema vetra v troposferi, kaj šele, da bi vedeli, kaj se dogaja v višinah nad 30 km. Ko se dvigne balon v višine, je težko ugotoviti smer vetra, ki nosi balon s seboj. Zaradi tega je tudi registriranje silno otežkočeno. Vsa ta nepoznana dejstva so vzrok, da napredujejo graditelji stratosferskih letal tako počasi in da se jim nikamor ne mudi, ker niso željni senzacionalnih rezultatov, ki bi se prav gotovo končali s katastrofo.

Taka letala grade tudi tvornice Junkers in Farman, vendar pa ne namerava jo s temi letali točji spočetka nobenih rekordov. Kako visoko se bodo mogla dvigniti ta letala, ni še znano. Po načrtih bi se mogla dvigniti v višino nad 17 km, kar je za znanstvena raziskovanja dovolj visoko. V takih višinah se morata umetno hraniti pilot in motor. Potrebna je obema precejšnja količina kisika in zgoščenega zraka, da lahko delujeta v teh plasteh. Junkersove tvornice so že zgradile tako letalo, ki je označeno z »F 1000« in je podobno navadnemu letalu.

Motor razvija 350 konjskih sil s strojnim zračnim kompresorjem. Kabina je hermetično zaprta, posebni pripomočki pa služijo za dovajanje kisika in pritisk zraka.

V kabini lahko sedita pilot in mehnik. Pri startu sedi lahko pilot izven kabine, čim pa se dvigne letalo v višino nad 3000 m, se polagoma spusti v kabino. Razgled mu omogočajo specialna zrcala na vseh straneh. Mehnik nadzira s svojim periskopom delo motorja in kazalce motornih instrumentov. Propeler je zgrajen tako, da se kot, v katerem se čelo krila zrak, lahko menja s pomočjo pomožnega motorja. Posebni kompresorji pa grejejo zrak v kabini, da se ni treba bati letalcema mraza. Stratosfersko letalo je torej dovršeno in bo mogoče z njim doseči to, kar se je že od nekdanj želelo, namreč, ugotoviti, ali je atmosfera v velikih višinah v resnici tako ugoden pas, da bi se v njem in celo nad njim mogel vršiti zračni promet na velikih razdaljah.

Prebujenje po dveipolletnem spanju.

Strojepiska Patricija Maguirova v Chicagu je po 29 mesecih nepretrganega spanja odprla oči. V marcu 1932 jo je napadla spalna bolezen in ves čas je bila nezavestna. Stregle so ji mati in sestre, ki so zdaj presenetile javnost z vestjo, da zadnje dni dekle odpira oči in opazuje njihovo delo v sobi. Govoriti in premikati pa se še ne more. Njeno fizično stanje je zadovoljivo, saj so ji domači ves čas požrtvovalno in skrbno stregli. Zadnje mesece dolgega spanja se je celo nekoliko zredila, da so morali izpremeniti njeno hrano, da bi se ne zredila preveč. Vsak dan jo vozijo na verando pred hišo, kjer se sonči. Ta primer je zdravnikom zagotek. Delali so vse mogoče poskuse, da bi speče dekle prebudili, pa ni šlo. V spanje se je pogreznila tako, da je najprej čutila vedno močnejšo zaspanost, v marcu l. 1932, je pa nepričakovano obležala, in šele zdaj se je začela prebujati. V spanju se je morala podvreči tudi manjši operaciji, drugače je pa bila ves čas zdrava. Hranijo jo s pomarančnim sokom, jajci in mlekom. Njena rodbina je dobivala od vseh strani ponudbe, da bi dovolila speče dekle kazati po Ameriki kot nekaj posebnega, pa je vse ponudbe odklonila.

Sport

Drugo kolo tekem za prvenstvo LNP se bo odigralo v nedeljo 30. tm., in sicer v Mariboru, Čakovcu in Celju. V Mariboru se bosta srečala na igrišču SK Železničarja ob 15.30 SK Železničar:SK Rapid, v Čakovcu SK Svoboda:Čakovečki SK in v Celju SK Celje:Hermes.

Odbor za delegiranje sodnikov pri OOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: v Mariboru ISSK Maribor mladina: SK Rapid mladina g. Bizjak, SK Železničar rezerva:SK Rapid rezerva g. Kopic, SK Železničar I.:SK Rapid I. g. Deržaj; v Ptuj SK Ptuj:SK Gradanski g. Bergant; v Murski Soboti SK Mura:SK Panonija g. dr. Brandl in v Čakovcu Čakovečki SK:SK Svoboda g. dr. Planinšek.

Srednješolski lahkoatletski miting. Klub trgovskih akademikov »Sidro« priredi v nedeljo 30. tm. dopoldne na igrišču SK Železničarja srednješolski lahkoatletski miting, ki bo po prijavah sodeč revija naših najboljših lahkoatletov-dijakov, ki tvorijo prav za prav kader lahkoatletskih sekcij mariborskih klubov.

Poverjenišvo JLAS službeno. Sklepom se je od 27. tm. odpade iz tehničnih razlogov dvomath Celje:Maribor, ki bi se moral vršiti dne 30. tm. v Celju. Nov termin dvomatha se določi kasneje. — Gg. savezni sodniki se naprošajo, da sodelujejo v nedeljo, dne 30. t. m. dopoldne na mitingu za prvenstvo srednjih šol v Mariboru, ki bo na igrišču SK Železničarja. Javijo naj se ob 8.45 vodji tekmovalna g. Bergant-n. Poverjenik.

Tajna novega romana.

Čitatelj: Strašno sem radoveden, kakšen bo konec vašega, v listku izhajajočega romana.

Pisatelj: Jaz pa poznam nekoga, ki je še bolj radoveden na konec.

Čitatelj: Kdo pa je to?

Pisatelj: Jaz.

Sam ne ve.

Ali hočete govoriti z gospodom ravnateljem v trgovskih, ali v privatnih zadevah?

Na to vprašanje je dokaj težko odgovoriti. Zasnubil bi rad njegovo hčerko.

Razno

PODPISANA IZJAVLJAM, da bom vsakogar, ki bo šril vest, da mislim opustiti restavracijo »Narodni dom« sodno zasledovala, ker ta vest ne odgovarja resnici. Minka Kuder, restavraterka, 4060

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Kupim

KUPUJEMO JABOLKA. Kmetijska družba, skladišče, Maribor, Tel. 2083. 4058

Sobo odda

SOBA ZA SOLIDNEGA GO-SPODA. mirna, sončna in zračna, z uporabo kopalnice, se takoj odda. Strošmalerjeva ul. 28, II nadst., vrata 9. 3463

Dijaška stan.

DIJAKINJA IZ DOBRE ROD-BINE se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov v upravi »Večernika« 3802

Hrano odda

SPREJMEM ABONENTE na dobro in tečno hrano. Se priporoča restavracija »Narodni dom« 4027